

ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓમાં જાતિ સંદર્ભમાં

જોવા મળતી ચિંતાઓ

શીતલ આર. યોગી

રીસર્ચ સ્કોલર, શિક્ષણશાસ્ત્ર, હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ

સારાંશ:

‘મન કે અંદોરે મેં માયા હી માયા જલગતી હૈ, તું ચાહે તો ઉસે લુંટ લે’- આ કવિતાની પંક્તિઓમાં પણ વ્યક્તિ પોતાની જીવનશૈલીમાં સહન કરી આચરણ કરી શકે તો ક્યારેક ચિંતાથી દોરાયેલો ન રહે અને હર-હંમેશ આનંદ દાયક જીવન જીવી શકે, પરંતુ તે શક્ય નથી.

આધુનિક જમાનામાં ચિંતા હોવી એ વ્યાજબી છે અને જીંદગીમાં અમુક ઘ્યેયને માટે ચિંતા રાખવી અનિવાર્ય ગણે છે. તેમ છતાં, ૨૦મી સદીમાં કહી શકાય. પરંતુ તે સમયે વધારે પડતી ચિંતાએ માનસિક તંદુરસ્તી માટે સારી હતી. જે.સી. કોલમેનનાં મતાનુસાર ૧૭મી જન્મસ્થાન ૧૮મી સદીને કારણની શરૂઆત ૧૯મી સદી પ્રગતિની શરૂઆત તથા ૨૦મી સદી ચિંતાનું ઉદ્ભવ સ્થાન ગણી શકાય. પ્રસ્તુત સંશોધનમાં ચિંતાના માપન પર ભાર મુકવામાં આવ્યો છે. આધુનિક યુગએ ચિંતા, સ્પર્ધા તેમજ ઝડપી યુગ માનવામાં આવે છે. જેથી માનવીની જરૂરિયાતોમાં પણ વધારો જોવા મળે છે. માનવીએ પોતાની જરૂરિયાતો સતોષવા વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ કરે છે. જ્યારે આ જરૂરિયાતોનો સંતોષ મેળવવામાં રૂકાવટો આવે કે તેમાં વિઘ્નો આવે અથવા તો જરૂરિયાતો સંતોષામાં વિલંબ થાય, તેમાં નિષ્ફળતા મળે તે અપર્યાપ્ત હોય તેમજ કુદરતી આફતો, નુકસાન, માંદગી, વગેરેને લીધે માનવી અસંતોષ અનુભવે છે, જે માનવીના માનસિક સ્વાસ્થ્ય પર અસર કરે છે. આમ, મહેસાણા જિલ્લાની પસંદ કરેલ શાળામાંથી કુલ ૬૦ નમૂનાઓ દ્વારા ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ વિદ્યાર્થીઓમાં શાળા, અભ્યાસ, પરિવાર, સામાજિક અને શૈક્ષણિક સંદર્ભ જોવા મળતી ચિંતાઓનો અભ્યાસ કરવામાં આવ્યા છે.

ચાવીરૂપ શબ્દો:

ધોરણ-૯, ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓ, ચિંતા

૧. પ્રસ્તાવના

અત્યારના યુગમાં માણસની કાર્યશૈલી ઈચ્છાશક્તિ તથા જીવનશૈલી બદલાઈ ગયેલ છે. માનવી અનેક સામાજિક, શારીરિક ચિંતાઓને કારણે ચિંતાઓથી દોરાયેલો છે. હર-હંમેશ આપણે આપણા રોજબરોજના કાર્યોમાં કોઈને કોઈ ચિંતાઓનું માનસિક તથા શારીરિક અનુભવ કરી રહ્યા છીએ. જ્યારે અન્યને પોતાની વિરૂદ્ધની પ્રગતિથી માનસિક ચિંતાનો અનુભવ થાય છે અને આપણે માનસિક તથા શારીરિક રોગોને આમંત્રણ આપીએ છીએ.

આજનો યુગ ચિંતા, જટિલતા અને પરિવર્તનનો યુગ છે. આજના યુગમાં માનવી પ્રાણીઓની સારખામણીમાં ખૂબ જ ઝડપથી

પોતાના જીવનના વિવિધ ક્ષેત્રોમાં વિકાસ સાધી રહ્યો છે. તેથી ટેકનોલોજીના ઝડપી વિકાસમાં વિચારના જ્ઞાનના પ્રસારમાં જીવનની સુખદ પળોમાં નવરાશના સમયમાં વધારો થયો છે. આ કારણોથી સતત બદલાતા જતા પડકારરૂપ વાતાવરણમાં કેવું વર્તન કરવું તે માનવી નક્કી કરી શકતો નથી.

અત્યારના યુગમાં વિદ્યાર્થીની કાર્યશૈલી, ઈચ્છાશક્તિ તથા જીવનશૈલી બદલાઈ હોય તે જણાય છે. ખાસ કરીને તરૂણ વિદ્યાર્થીઓ અનેક સામાજિક, શારીરિક, શૈક્ષણિક ચિંતાઓને કારણે ચિંતાઓથી દોરાયેલો છે. હર-હંમેશ વિદ્યાર્થીઓ તેમના રોજબરોજના કાર્યોમાં કોઈને કોઈ ચિંતાઓનું માનસિક તથા શારીરિક

અનુભવ કરી રહ્યા હોય છે. જ્યારે અન્યને પોતાની વિરૂદ્ધની પ્રગતિથી માનસિક ચિંતાનો અનુભવ થાય છે અને તે માનસિક તથા શારીરિક રોગોને આમંત્રણ આપે છે. આમ, પ્રસ્તુત સંશોધનમાં વિદ્યાર્થીઓમાં જોવા મળતી સામાજિક, આર્થિક, શારીરિક, માનસિક ચિંતાઓના વિષય પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. તેમજ વિદ્યાર્થી દરેક ક્ષેત્રે ચિંતાઓ કરે છે કે કેમ? તે તપાસવાના હેતુથી સદર સંશોધન દ્વારા તારણો પર પહોંચવામાં આવ્યું છે.

૨. ચિંતાનો અર્થ અને વ્યાખ્યાઓ

ચિંતા તીવ્ર સ્વરૂપની કે ટૂંક સમયની હોઈ શકે. થોડીક મિનિટોથી માંડીને કલાકો સુધીની હોઈ શકે છે. જો ચિંતા અત્યંત તીવ્ર હોઈ તો તે કલાકો સુધી તેનું અસ્તિત્વમાં રહે છે. મધ્યમ-બીન આનંદદાયક અનુભવની સ્થિતિને ચિંતા તરીકે ઓળખાય છે.

આત્મ આવિષ્કારની પૂર્તિ શક્ય ન બને ત્યારે તેનું દમન થાય છે. પરિણામે ચિંતા ઉદ્ભવે છે.

આંતરવૈયક્તિક સંબંધોની નિષ્ફળતાના અનુભવોમાંથી ઉદ્ભવતી તાણની અને આનંદદાયક સ્થિતિ એટલે ચિંતા

વ્યક્તિઓની ઈચ્છાઓ અને સિદ્ધિઓ વચ્ચે જ્યારે મોટું અંતર હોઈ છે, ત્યારે વિકૃત ચિંતા ઉદ્ભવે છે.

ચિંતાને જાતિયતા સાથે ગાઢ સંબંધ છે. જાતિય ઈચ્છા ઉદ્ભવે પણ તેને સંતોષવાનો કોઈ વાસ્તવિક માર્ગ ન હોઈ ત્યારે જાતિય ઈચ્છા પોતે જ ચિંતાનું સ્વરૂપ ધારણ કરે છે.

ચિંતાની અન્યંત અસ્પષ્ટ અને મુક્ત રીતે વ્યક્ત કરવી હોઈ છે અને સરળતાથી જાણી શકાતી નથી. તેવી જ રીતે તેને દૂર પણ કરી શકાતી નથી. વ્યક્તિ પોતે તેનાથી અજાણ હોઈ છે.

બાહ્ય ઉદ્દીપણોનું તેનો અદ્ભવ થયો હોઈ તો ઉદ્દીપકથી જ્યાલાત્મક અને કાર્યાત્મક રીતે ભેદ દર્શાવી શકાય તેવા સંદર્ભમાં આપતી જોઈએ તેને ચિંતા કહે છે.

૩. સંશોધનનું મહત્ત્વ

પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં ધોરણ-૯માં અભ્યાસ કરતા અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા છોકરાઓ અને છોકરીઓની ચિંતાનો અભ્યાસ

સ્તરના લક્ષણોથી માંડીને તીવ્રતા સુધીના લક્ષણોમાં તે હોઈ છે, આ એક છે.

ચિંતાને અંગ્રેજીમાં ANXIETY કહે છે. જે મૂળ લેટીન ભાષાના Angustas પરથી ઉતરી આવ્યો છે. જેનો શાબ્દિક અર્થ ‘ગુંગળામણ’ અથવા ‘સંકડામણ’ થાય છે. ચિંતા અને ભયનો પારસ્પરિક સંબંધ છે. ચિંતાનો સંબંધ ભવિષ્ય સાથે છે, જ્યારે ભયનો સંબંધ વર્તમાન સાથે છે. ઘણાં મનોવૈજ્ઞાનિકો ચિંતાને બધી વિકૃતિઓનું પ્રવેશદ્વાર માને છે. ઈ.સ.૧૯૯૪માં કેસલરે સંશોધન કરીને તારવ્યું છે કે ચિંતા મોટે ભાગે સામાન્ય કક્ષાનો માનસિક રોગ છે. ૧૯% પુરુષોમાં અને ૩૧% સ્ત્રીઓમાં કોઈને કોઈ પ્રકારની ચિંતા જોવા મળે છે.

કરવામાં આવ્યો છે. આ અભ્યાસના પરિણામોની સાર્થકતા વધારવા માટે તેના પરિણામો વિશ્વનીય અને યથાર્થ હોઈ તેનું ખાસ ધ્યાન રાખવામાં આવ્યું છે. આ માટે સંશોધકે

મહેસાણા જિલ્લામાંથી ધોરણ-૯ અને ૧૦ માં અભ્યાસ કરતા છોકરાઓ અને છોકરીઓની નમૂના તરીકે પસંદગી કરીને ચિંતાનું માપન કરેલ છે.

સમસ્ત વિશ્વમાં ચિંતાનું પ્રમાણ વ્યક્તિમાં દિન-પ્રતિદિન વધતુ જાય છે. આવા સમયે માત્ર તબિબિ ચિકિત્સા દ્વારા ધાર્યા પરિણામો પ્રાપ્ત થઈ શકતા નથી. તેથી તેમને સામાજિક અને મનોવૈજ્ઞાનિક આધારની જરૂરિયાત ઊભી થાય છે.

ચિંતાથી વ્યક્તિના સામાજિક, આર્થિક તેમજ શારીરિક તથા મનોવૈજ્ઞાનિક જીવન પર અસર થાય છે. પ્રસ્તુત અભ્યાસથી પ્રાપ્ત થનાર પરિણામો વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ, વડીલો, તબીબો, સમાજશાસ્ત્રીઓ, મનોપચારકો, સામાજિક કાર્યકરો, સલાહકાર્યો તેમજ સંશોધકોને માહિતી પુરી પાડી શકશે.

૪. સંશોધનના હેતુઓ

સંશોધન પાછળ કેટલાક હેતુઓ રહેલા હોય છે. કહેવાય છે કે, હેતુ વગરનું સંશોધન-સંશોધન ગણાય જ નહીં. તેથી ધોરણ-૯ અને ૧૦માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીની ચિંતાના પ્રશ્નોનો અભ્યાસ કરવાનો હેતુ આ સંશોધનમાં રહેલો છે. તેમજ અભ્યાસને લગતા અન્ય હેતુઓ આ પ્રમાણે છે.

૧. ધોરણ-૯ અને ૧૦ના વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાનું માપન કરવું.
૨. ધોરણ-૯ અને ૧૦ ના છોકરાઓની ચિંતાનું માપન કરવું.
૩. ધોરણ-૯ અને ૧૦ ની છોકરીઓની ચિંતાનું માપન કરવું.

૫. પૂર્વે થયેલા સંશોધનોની સમીક્ષા

- હન્ડલ, સુધારક અને સીધુ (૧૯૭૨), વિદ્યાર્થીઓની બુદ્ધિ અને પરિક્ષાલક્ષી ચિંતાનું માપન કરવા માટે ઘટક વિશ્લેષણાત્મક અભ્યાસ, જર્નલ ઓફ ફીઝીકલ રીસર્ચ

પ્રસ્તુત સંશોધન ચિંતાના સંદર્ભમાં બુદ્ધિ અને પરિક્ષાલક્ષી ચિંતા વચ્ચે સંબંધ જાણવાનો હતો. જેમાં ધોરણ-૧૧ના વિદ્યાર્થીઓના નમૂનાઓ એકત્રીત કરી સદર સંશોધન હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું. જેના તારણો ચિંતાના પ્રમાણો ચિંતાના પ્રમાણનું બુદ્ધિ અને પરિક્ષાલક્ષી સિદ્ધિ વચ્ચે નો સંબંધ દર્શાવે છે.

- વર્મા અને સિંહા (૧૯૭૩), કોલેજના વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાનો અભ્યાસ, ઈન્ડિયન ડિરેક્શન એબસ્ટ્રક્ટર પ્રસ્તુત સંશોધન કોલેજમાં અભ્યાસ કરતા ૮૦ વિદ્યાર્થીઓને સંદર્ભમાં લઈને કરવામાં આવ્યું છે. જેના તારણો પરથી જાણવા મળે છે કે, ચિંતાએ સમજપૂર્વક પરિવર્તનશીલ પ્રતિક્રિયા છે. સાદા તેમજ જટીલ ગાણિતિક આંકડાઓનું પુનરુત્થાન તેમણે કહ્યું કે ચિંતિત એક સ્પષ્ટ ચોક્કસ મહત્વના સૂચના સ્વીકાર સાથે સંબંધ છે.
- આર. આર. શેઠ, ચિંતા અંગેનો અભ્યાસ પ્રસ્તુત સંશોધન વિદ્યાર્થીઓમાં જાતિના સંદર્ભમાં ચિંતાનું માપન કરવાના હેતુથી કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં કુલ ૩૦૦ વિદ્યાર્થીઓની નમૂનાઓ તરીકે પસંદગી કરવામાં આવેલી જેવા મળે છે. જેના દ્વારા જાણવા મળે છે કે છોકરાઓ કરતા છોકરીઓ વધારે ચિંતિત હોય છે અને તેઓ ભારરૂપ જણાય છે તેમજ ચિંતા અપૂરતી ગોઠવણ અને કોઈ પ્રકારનું ચિહ્ન છે.

૬. સંશોધનની ઉત્કલ્પના

કોઈપણ સંશોધનનો પ્રારંભ ઉત્કલ્પનાથી જ થાય છે. તેથી ઉત્કલ્પના એક એવું વિધાન છે. જેની યથાર્થતા ચકાસવી બાકી છે. પ્રસ્તુત અભ્યાસમાં નીચેની ઉત્કલ્પનાની રચના કરવામાં આવી છે.

૧. ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાના મધ્યક વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

૨. ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ ના છોકરાઓની ચિંતાના મધ્યક વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.
૩. ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ની છોકરીઓની ચિંતાના મધ્યક વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

સ્વતંત્ર રાખી તેના આધારિત પરિવર્ત્યોને સ્વતંત્ર રાખી તેના આધારિત પરિવર્ત્યો પર પડતી અસર તપાસવામાં આવે છે. ડી.એ. મેટોએ પરિવર્ત્યોની વ્યાખ્યા આ પ્રમાણે આપી છે- પ્રાણીની પરિસ્થિતિ, પદાર્થ કે વસ્તુનું એવું લક્ષણ જે પરિવર્તનશીલ હોય અને જેનું માપન શક્ય હોય તે પરિવર્ત્ય.

૭. અભ્યાસના પરિવર્ત્યો

સંશોધનમાં પરિવર્ત્યો અગત્યનું સ્થાન ધરાવે છે. સંશોધનમાં અમુક પરિવર્ત્યોને

પરિવર્ત્યનો કોષ્ટક

ક્રમ	પરિવર્ત્યનું નામ	પરિવર્ત્યનું સ્વરૂપ	કક્ષા	પરિવર્ત્યના મૂલ્યો
૧	જાતિ	સ્વતંત્ર	૨	છોકરાઓ-છોકરીઓ
૨	વિદ્યાશાખા	સ્વતંત્ર	૨	ધોરણ-૯ ધોરણ-૧૦
૩	ચિંતા	આધારિત	૧	ચિંતા

પ્રસ્તુત સંશોધનમાં ધોરણ-૯ અને ૧૦માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીને નિદર્શ તરીકે પસંદ કરાયા હતા. તેની માહિતી દર્શાવતું કોષ્ટક નીચે મુજબ છે.

નિદર્શ વિતરણનું કોષ્ટક

	ધોરણ	છોકરાઓ	છોકરીઓ	કુલ
વિદ્યાશાખા	ધોરણ-૯	૩૦	૩૦	૬૦
	ધોરણ-૧૦	૩૦	૩૦	૬૦
	કુલ	૬૦	૬૦	૧૨૦

૮. આંકડાશાસ્ત્રીય વિશ્લેષણ

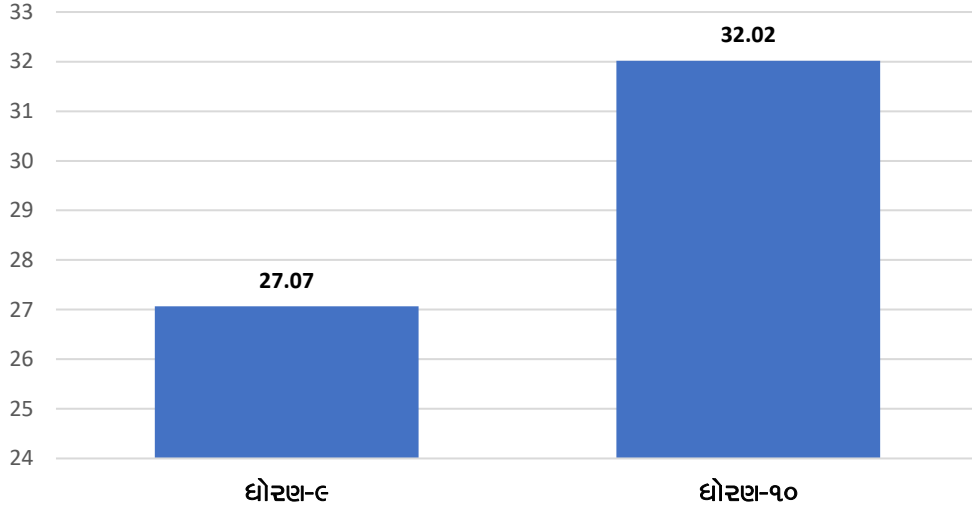
પ્રસ્તુત સંશોધનમાં ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાનો અભ્યાસ કરવા માટે આંકડાશાસ્ત્રીય પદ્ધતિ 'ટી' કસોટી દ્વારા સાર્થકતા તપાસવા માટેનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે અને સિદ્ધાંત કલ્પનાનો સ્વીકાર કે અસ્વીકાર કરી પરિણામ ચર્ચા અને

અર્થઘટન કરવામાં આવ્યું છે. જે દ્વારા વિદ્યાર્થીઓના જાતિના સંદર્ભમાં ચિંતા વિશે જાણકારી મેળવવામાં આવી છે.

- ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓની ચિંતા વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓની જાતિના સંદર્ભમાં ચિંતાની ટી-કસોટી દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	જૂથ	સંખ્યા (N)	મધ્યક	Y વિચલન	SED	ટી-મૂલ્ય (t)	સાર્થકતાની કક્ષા
૧	ધોરણ-૯	૬૦	૨૭.૦૭	૧૦.૭૮	૨.૦૭૩	૨.૩૯	૦.૦૫
૨	ધોરણ-૧૦	૬૦	૩૨.૦૨	૧૧.૯૦			

ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓની જાતિના સંદર્ભમાં ચિંતાનો મધ્યક દર્શાવતો સ્તંભાલેખ

પરિણામનું તારણ: ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાની ટી-ગુણોત્તરની માહિતી દર્શાવી છે.

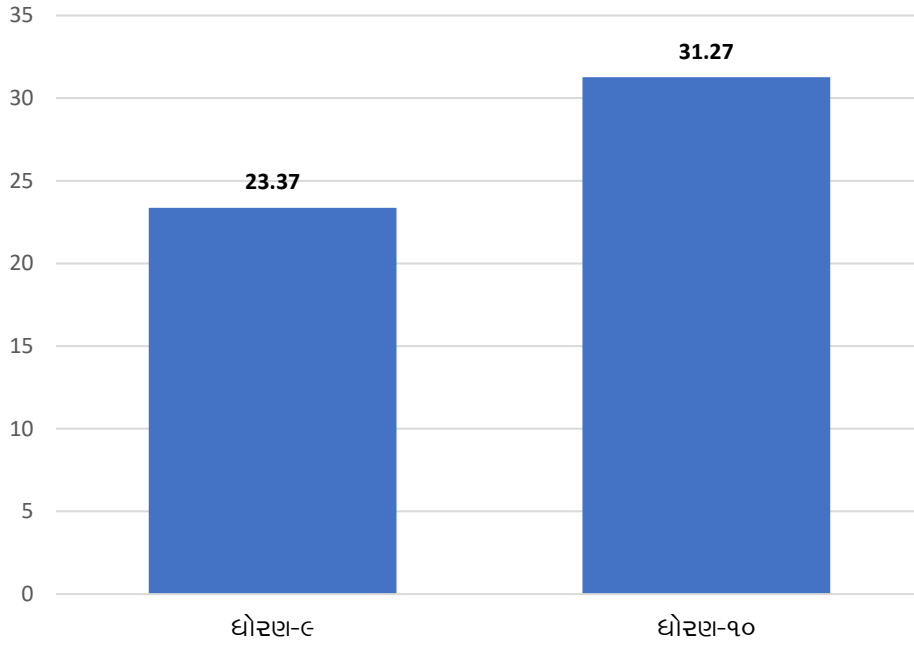
ધોરણ-૯ના વિદ્યાર્થીઓનો મધ્યક ૨૭.૦૭ છે, જ્યારે ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓનો મધ્યક ૩૨.૦૨ જેવા મળે છે. તથા પ્રમાણિત વિચલન અનુક્રમે ૧૦.૭૮ અને ૧૧.૯૦ છે. ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાનું ટી-મૂલ્ય ૨.૩૯ છે. જે સાર્થકતાની કક્ષા ૦.૦૫ સાર્થક છે. અને એસઈડી. ૨.૦૭૩ જેવા મળે

છે. તેથી ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાના પ્રાપ્તાંકોથી જોવા મળે છે કે ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓ સમાન નથી. ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થી ધોરણ-૯ના વિદ્યાર્થી કરતા વધારે ચિંતા ધરાવે છે. એટલે કે ધોરણ-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓમાં ચિંતાનો પ્રમાણ વધારે જેવા મળે છે.

- ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ ના છોકરાઓની ચિંતા વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ ના છોકરાઓની જાતિના સંદર્ભમાં ચિંતાની ટી- કસોટી દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	જૂથ	સંખ્યા (N)	મધ્યક	Y વિચલન	SED	ટી-મૂલ્ય (t)	સાર્થકતાની કક્ષા
૧	ધોરણ-૯	૩૦	૨૩.૩૭	૧૦.૮૬	૨.૯૬	૨.૬૭	૦.૦૫
૨	ધોરણ-૧૦	૩૦	૩૧.૨૭	૧૨.૦૬			

ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ ના છોકરાઓની જાતિના સંદર્ભમાં ચિંતાની ટી- કસોટીનો આંક દર્શાવતો સ્તંભાલેખ

પરિણામ કોષ્ટક: ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા છોકરાઓની ચિંતાની ટી- ગુણોત્તરની માહિતી દર્શાવી છે.

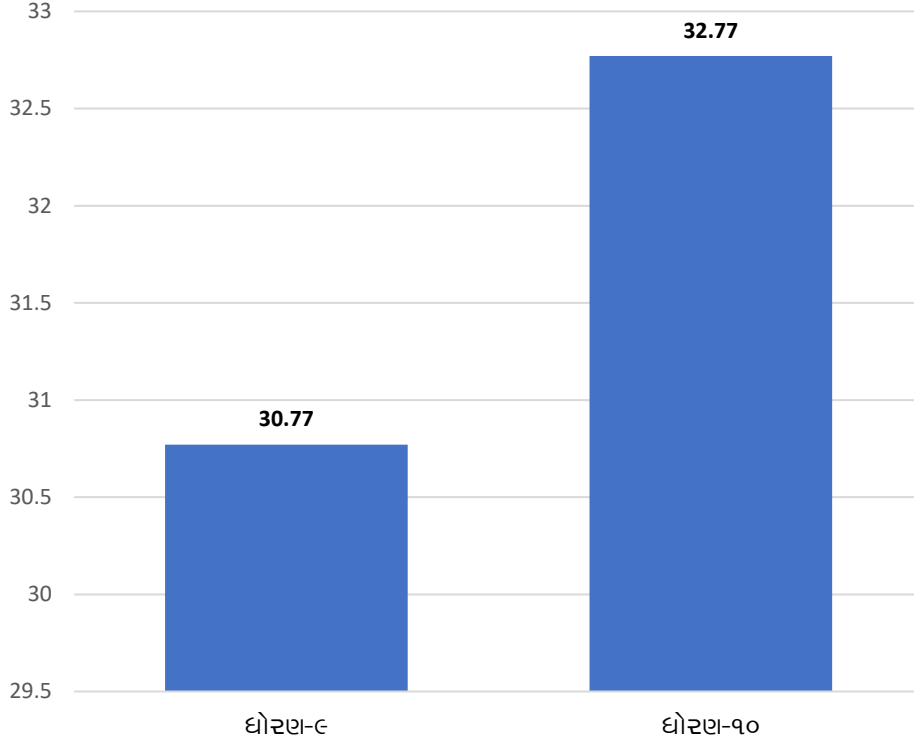
ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા છોકરાઓમાં ધોરણ-૯ના છોકરાઓનો મધ્યક ૨૩.૩૭ છે અને ધોરણ-૧૦ના છોકરાઓનો મધ્યક ૩૧.૨૭ છે અને પ્રમાણિત વિચલન અનુક્રમે ૧૦.૮૬ અને ૧૨.૦૬ છે. જ્યારે એસઈડી ૨.૯૬ છે. આ બંને જૂથ વચ્ચેનું ટી નુ મૂલ્ય ૨.૬૭ આવે છે. જે ૦.૦૫ કક્ષાએ

સાર્થક છે. એટલે કે ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા છોકરાઓનો ચિંતાના પ્રાપ્તાંકથી જોવા મળે છે કે ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ના છોકરાઓમાં ચિંતાનો પ્રમાણ સમાન નથી. એટલે ધોરણ-૯ ના છોકરાઓ કરતા ધોરણ-૧૦ના છોકરાઓમાં ચિંતાનો પ્રમાણ વધારે જોવા મળે છે.

- ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ ના છોકરાઓની ચિંતા વચ્ચે કોઈ સાર્થક તફાવત નથી.

ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ ના છોકરાઓની જાતિના સંદર્ભમાં ચિંતાની ટી- કસોટી દર્શાવતું કોષ્ટક

ક્રમ	જૂથ	સંખ્યા (N)	મધ્યક	Y વિચલન	SED	ટી-મૂલ્ય (t)	સાર્થકતાની કક્ષા
૧	ધોરણ-૯	૩૦	૩૦.૭૭	૯.૫૦	૨.૭૮	૦.૭૨	બિનસાર્થક
૨	ધોરણ-૧૦	૩૦	૩૨.૭૭	૧૧.૮૯			

ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ ના છોકરીઓની જાતિના સંદર્ભમાં ચિંતાની ટી- કસોટીનો આંક દર્શાવતો સ્તંભાલેખ

પરિણામ કોષ્ટક: કોષ્ટક ૪.૩.૪ માં ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા છોકરીઓની ચિંતાની ટી-ગુણોત્તરની માહિતી દર્શાવી છે.

ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતા છોકરીઓમાં ધોરણ-૯ના છોકરીઓનો મધ્યક ૩૦.૭૭ છે અને ધોરણ-૧૦ના છોકરીઓનો મધ્યક ૩૨.૭૭ છે અને પ્રમાણિત વિચલન અનુક્રમે ૯.૫૦ અને ૧૧.૮૯ આવે છે. જ્યારે એસઈડી ૨.૭૮ છે. આ બંને જૂથ વચ્ચેનું ટી નુ મૂલ્ય ૦.૭૨ આવે છે. જે ૦.૦૫ કક્ષાએ બિનસાર્થક છે. એટલે કે ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતી છોકરીઓનો ચિંતા પ્રત્યેના મનોવલણોમાં કોઈ સાર્થક તફાવત જોવા મળતો નથી. આ માટે સંભવિત ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતી છોકરીઓમાં ચિંતાના પ્રમાણમાં કોઈ ભિન્નતા કે તફાવત જોવા મળતો નથી. એટલે કે ધોરણ-૯ અને

ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતી છોકરીઓને સમાન પ્રમાણમાં ચિંતા થાય છે.

૯. સંશોધનના તારણો

પ્રત્યેક વ્યક્તિની જરૂરિયાતો આપોઆપ સંતોષાય જતી હોય તો જીવન ખૂબ જ સરળ બની જાય, પરંતુ હકીકતમાં તેમ થતું નથી. જીવનમાં આવતી મુશ્કેલીઓને લીધે માનવી તેના લક્ષ્યો હાસલ કરી શકતો નથી. જરૂરિયાતની પ્રાપ્તિમાં થતો વિલંબ, નુકસાન, નિષ્ફળતા, માંદગી અને વિવિધ ફરજો ને લીધે માનવી ચિંતા અનુભવે છે. ચિંતાને લીધે સમાયોજનની સમસ્યાઓ ઊભી થાય છે. આમ, પ્રસ્તુત સંશોધનમાં ચિંતા પર જાતિ અને વિદ્યાશાખના સંદર્ભમાં ચિંતામાં તફાવત છે કે નહીં તે તપાસવાનો પ્રયાસ સંશોધકે કર્યો છે.

પૃથક્કરણને આધારે મળેલા તારણો

- ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦માં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીની ચિંતાના સંદર્ભે ૦.૦૫ની કક્ષાએ

સાર્થક તજવાત જોવા મળે છે. કેમ કે પ્રાપ્તાંકોમાં વજાવત છે.

- ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ના છોકરાઓની ચિંતાના સંદર્ભે ૦.૦૫ની કક્ષાએ સાર્થક તજવાત જોવા મળે છે, કારણ કે ખંને જાતિ વચ્ચેના પ્રાપ્તાંકો પ્રમાણે ચિંતાના પ્રમાણ સમાન નથી.
- ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૦ના છોકરીઓની ચિંતા વચ્ચે કોઈ સાર્થક તજવાત જોવા મળતો નથી, કેમ કે પ્રાપ્તાંકો પ્રમાણે ચિંતામાં કોઈ સાર્થક તજવાત કે ભિન્નતા જોવા મળતી નથી

સંશોધનની ઉપયોગિતા

- આ સંશોધન વિદ્યાર્થીઓના ચિંતા સમજવા માટે ઉપયોગી પુરવાર થાય છે.
- સંશોધનના પરિણામો પરથી વિદ્યાર્થીઓનું ચિંતા સુધારવા માટેના જરૂરી પગલાનો સૂચવી શકાય છે.
- વિદ્યાર્થીઓ ચિંતા વિશેના જ્ઞાનને વ્યવસ્થિત અને વૈજ્ઞાનિક રીતે જાણી શકે છે.

વિદ્યાર્થી સમાજનું ભાવિ છે તે રીતે આ સંશોધન સમાજ ઉપયોગી છે.

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ

- ૦૧૧, શિક્ષણ વિદ્યાશાખાના વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાનો કેટલાક પરિવર્ત્યોનાં સંદર્ભમાં અભ્યાસ
- ૦૩૭, અમદાવાદની ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓની ચિંતા પ્રમાણેના જાતિ અને વિદ્યાર્થીઓની દ્રષ્ટિએ તુલનાત્મક અભ્યાસ
- અરૂણ, કુમાર સિંહ, આધુનિક અસાધારણ મનોવિજ્ઞાન, પાના નં. ૨૮૪, ૨૮૫, ૩૦૭ થી ૩૧૦
- કોલેજના, વિદ્યાર્થીઓની સર્વગ્રાહી ચિંતાનો અભ્યાસ, પીએચ.ડી. મહાનિબંધ, ભાવનગર યુનિવર્સિટી

- કોન્ટ્રાક્ટર, બી.એમ., પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાન અને આંકડાશાસ્ત્ર, વિરલ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- દિલા, બી.ડી., મનોવિજ્ઞાન વિભાગ-૨, ગુજરાત મનોવિજ્ઞાન મંડળ, બીજી આવૃત્તિ, અમદાવાદ, ૨૦૦૨
- ભટ્ટ, કુસુમબેન, વ્યક્તિત્વના સિદ્ધાંતો, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- પટેલ, મફતભાઈ, અસાધારણ મનોવિજ્ઞાન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- દિપીકા, શૈક્ષણિક પ્રૌયોગિક મનોવિજ્ઞાન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- દેસાઈ, અને દેસાઈ, સંશોધન પદ્ધતિ અને આંકડાશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- દ્યેચ, સિદ્ધિ પર ચિંતાનો અભ્યાસ, મદ્રાસ યુનિવર્સિટી, ૧૯૮૨
- મનોવિકૃતિઓ, અક્ષર પ્રકાશન, અમદાવાદ
- માધ્યમિક, શાળાના વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાનો અભ્યાસ, એમ. એડ., લઘુ શોધનિબંધ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
- શાહ, અરવિંદ, અસાધારણ મનોવિજ્ઞાન, ડિવાઈન પબ્લિકેશન, પ્રથમ આવૃત્તિ, અમદાવાદ